A TANTÁRGY ADATLAPJA

Pszichológiatörténet

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Pszichológia szak / Pszichológus
1.7. Képzési forma	Távoktatás

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Pszichológiatörténet			A tantárgy kódja	PLM3121
2.2. Az előadásokat tartó oktató – Tantárgyfelelős	Dr. Marschalkó Eszter Enikő, egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumi / laboratóriumi / projekt tevékenységekért felelős oktató – tutor	Dr. Marschalkó Eszter Enikő, egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	5	2.6 Értékelés módja	Kollokvium
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1. Heti óraszám- nappali képzés		amiből: 3.2. kurzus		3.3. szeminárium/ labor/ projekt	
3.4. Félévi összóraszám: távoktatás	56	3.5.1. SI	69	3.6. AT + TC + AA	28
		3.5.2. AI	28		
Az egyéni tanulási (SI) és önképzésre szánt (AI) idő leosztása:					**97óra**
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (AI)					**56**
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					**13**
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					**20**
Tutorálás (szakmai tanácsadás)					**2**
Vizsgák					**2**
Egyéb tevékenységek					**4**
3.7. Az egyéni tanulás (SI) és az önképzési tevékenységek (AI) teljes óraszáma					**97**
3.8. A félév össz-óraszáma					**125**
3.9. Kreditszám					**5**

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	BBTE elearning felülete (MsTeams), Számítógép/laptop, internet, projektor
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	BBTE elearning felülete (MsTeams), Számítógép/laptop, internet, projektor

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)[1]

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CP1	A pszichológia területén alapvető fogalmakkal való operálás
CP3	A problémás helyzetek és a lehetséges megoldások kritikai értékelése a pszichológiában
CP6	A pszichológiára jellemző interperszonális kapcsolatteremtés és kommunikáció
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CT1	A szakmai feladatok végzése a szakmára jellemző etikai (deontológiai) elvek szerint
CT2	Hatékony munkatechnikák alkalmazása multidiszciplináris csapatban különböző hierarchiai szinteken
CT3	A folyamatos szakmai fejlődés szükségleteinek önértékelése a társadalmi környezet változásaihoz való alkalmazkodás érdekében

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)[2]

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	**Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)**	**Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)**
CP1	1. Ismeri és megkülönbözteti a pszichológia fő paradigmáit	1. Pszichológiai fogalmakat alkalmaz a jelenségek elemzésében
CP1	2. Pszichológiai fogalmakat alkalmaz a jelenségek elemzésében	2. Tudományosan megalapozott paradigmákat alkalmaz akadémiai kontextusban
CP3	3. Megérti és kritikusan elemzi a pszichológiai elméleteket és megközelítéseket	3. Kritikai módon elemzi a pszichológiai elméleteket és megközelítéseket
CP3	4.Kritikai gondolkodást alkalmaz a pszichológiai jelenségek elemzésében	4. Különböző elméleti megközelítéseket integrál a jelenségek elemzésében
CP6	5. Megérti a kommunikáció alapelveit pszichológiai kontextusban	5. Kommunikációs elveket alkalmaz akadémiai környezetben
CP6	6. Hatékonyan kommunikál szakmai információkat	6. Hatékonyan kommunikál szakmai információkat
CT1	7. Ismeri a szakmai etikai (deontológiai) alapelveket	7. Alkalmazza az etikai (deontológiai) elveket a pszichológiai jelenségek elemzésében
CT1	8. Elemzi a pszichológiai jelenségek etikai vonatkozásait	8. Kritikusan értékeli a pszichológiai jelenségek etikai vonatkozásait

[1] A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

[2] Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. Megérti a pszichológia fő fogalmainak, elméleteinek és paradigmáinak fejlődését
2. Meghatározza és magyarázza a pszichológiai jelenségeket történeti és elméleti szempontból
3. Azonosítja a fő pszichológiai irányzatokat és azok jellemzőit
4. Elemzi a pszichológia fejlődésének etikai vonatkozásait
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. Pszichológiai fogalmakat és elméleteket alkalmaz a jelenségek elemzésében.
2. Kritikai gondolkodást alkalmaz az elméletek értékelésében
3. Világosan kommunikál és érvel pszichológiai tartalmakat
4. Különböző elméleti megközelítéseket integrál az elemzésben
5. Alkalmazza az etikai (deontológiai) elveket pszichológiai helyzetek elemzésében

8. A tantárgy tartalma

8.1 AI, SI	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**
I. rész. A pszichológia fejlődésének előfutárai a tudományban és a filozófiában. A kísérleti pszichológia kialakulása és fejlődése. Wundt elődei. Wilhelm Wundt és tanítványainak munkássága (beleértve a román származású tanítványokat is).	Megbeszélés, vita, csoportmunka, problémafelvetés.	Kurzusjegyzet, 1–76. oldal
I. rész – folytatás. A strukturalizmus és a funkcionalizmus: képviselőik és fogalmaik. A würzburgi iskola. A behaviorizmus: képviselői és fogalmaik.	Megbeszélés, vita, csoportmunka, problémafelvetés.	Kurzusjegyzet, 77–95. oldal
II. rész. A Gestalt-pszichológia (alaklélektan): képviselői és fogalmaik. A pszichoanalízis: képviselői és fogalmaik.	Megbeszélés, vita, csoportmunka, problémafelvetés.	Kurzusjegyzet, 96–128. oldal
II. rész – folytatás. A pszichológiai iskolákat követő fejlemények és a technológiai fejlődés következményei a pszichológiában. Pszichológiai irányzatok a XX. század második felében. A jövő pszichológiája és az APA szakosztályai 2025-ben. A jövő pszichológiája és az APA szakosztályai 2026-ban.	Megbeszélés, vita, csoportmunka, problémafelvetés.	Kurzusjegyzet, 128–156. oldal

Könyvészet:

Marschalko E.E. (2024). *Pszichológiatörténet*. Tanulmányi útmutató

Wertheimer, M. & Puente A.E. (2020). *A Brief History of Psychology – 6th Edition*. Routledge NY. Taylor and Francis Group

Thorne, B.M., Henley, T.B. (2000). *A pszichológia története. Kapcsolatok és összefüggések*. Glória Kiadó

Opcionális könyvészet:

Harré, R. (2006). *Key Thinkers In Psychology*, SAGE Publications Ltd, London.

Mook, D. (2004). *Classic experiments in psychology*. Greenwood Press

Schultz, D. (1981). *A History of Modern Psychology* 3ed. Academic Press.

Kiss, J. F. (2013). *Istoria psihologiei în Romania: Tipare şi factori ai evoluţiei în perioada totalitară şi postdecembristă*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
Mânzat, I. (2012). *Istoria psihologiei universale*. Bucureşti: Editura Univers Enciclopedic
Roşca, M. (2007). *Când şi de ce a apărut sintagma „Şcoala clujeană de psihologie”?* Anuarul Institutului de Istorie „Gheorghe Bariţiu” din Cluj-Napoca, Series Humanistica, V, 137–162.

8.2 **AT**	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**
Kutatás az első pszichológiai iskolákról, illetve az első kísérleti laboratóriumról Romániában vagy a hallgatók lakóhelye szerinti országban: melyik egyetemen hozták létre a laboratóriumot, ki kezdeményezte az alapítását, működik-e még stb. **Vagy** Olyan romániai vagy a hallgatók lakóhelye szerinti országból származó pszichológusok bemutatása, akik a múlt század első felében kapcsolatba kerülhettek a különböző pszichológiai iskolák kutatócsoportjaival: kik voltak ők, milyen intézményeket alapítottak, és hogyan alkalmazták hazájukban a megszerzett tudást stb. **Vagy** A pszichológia aktuális irányzatai az APA 2024–2026-os videói alapján.	Önálló kutatás, bemutatás, érvelés, összegzés.	A hallgatók kérdésekkel készülnek. Egyetlen egy feladatot kell választani a háromból. Ez a feladat külön nem ér pontot, de felhasználható a pontozott reflexiós feladatokhoz. MS Teams-feladat: a talált adatokkal ki kell tölteni egy Forms-űrlapot. A videókat előzetesen meg kell nézni az utolsó opciónál.: https://www.apa.org/monitor/2026/01-02/nine-trends-to-watch https://www.apa.org/monitor/2025/01 https://www.apa.org/monitor/2024/01/trends-report

Könyvészet

Marschalko E.E. (2024). *Pszichológiatörténet*. Tanulmányi útmutató
David, D., Moore, M. şi Domuta, A. (2002). *Romanian psychology on the international psychological scene: A preliminary critical and empirical approach*. European Psychologist, 7, 153-160.
Kiss, J. F. (2013). I*storia psihologiei în Romania: Tipare şi factori ai evoluţiei în perioada totalitară şi postdecembristă*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
Mânzat, I. (2012). *Istoria psihologiei universale*. Bucureşti: Editura Univers Enciclopedic
Roşca, M. (2007). *Când şi de ce a apărut sintagma „Şcoala clujeană de psihologie”?* Anuarul Institutului de Istorie „Gheorghe Bariţiu” din Cluj-Napoca, Series Humanistica, V, 137–162.

További források:

American Psychological Association. (2024, January). *12 emerging trends for 2024*. https://www.apa.org/monitor/2024/01/trends-report
American Psychological Association. (2025, January/February). *January/February 2025 Monitor on Psychology*. https://www.apa.org/monitor/2025/01
Straight, S. (2026, January 1). What’s ahead for psychology? 9 trends to watch in 2026. *Monitor on Psychology, 57*(1), 54. https://www.apa.org/monitor/2026/01-02/nine-trends-to-watch

Megjegyzés: A hallgatók más hiteles tudományos forrásokat is felhasználhatnak a téma elemzéséhez és kutatásához, beleértve a születési vagy lakóhelyük szerinti ország felsőoktatási intézményeinek történetét bemutató forrásokat is.

8.3. **TC**	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**

Két szabadon választott reflexiós feladatot kell beadni az órán feldolgozott vagy a kurzusjegyzetben szereplő feladatok közül.	**E-learning-platform**	**A feladatokat elektronikusan kell beadni.**
Tudásellenőrző kvíz.	**E-learning-platform**	**A kvízre a második személyes találkozón, jelenléti formában kerül sor. A számonkérés pontos tananyagát az első személyes találkozón határozzuk meg.**
Könyvészet Marschalko E.E. (2024). *Pszichológiatörténet*. Tanulmányi útmutató		
8.4. **AA**	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**
-		
Könyvészet -		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 AI, SI	Kolokvium	Kvíz formában a teljes anyagból, személyes jelenléttel	70%
9.5 TC /AA	Két szabadon választott reflexiós feladatot kell beadni az órán feldolgozott vagy a kurzusjegyzetben szereplő feladatok közül.	Elektronikusan kell beadni.	15%
	Tudásellenőrző kvíz az anyag egy részéből.	A kvízre a második személyes találkozón, jelenléti formában kerül sor. A pontos tananyagot az első személyes találkozón határozzuk meg.	15%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Ha a hallgató a félév végi vizsgán nem éri el az átmenő jegyet (5,00), a vizsgája sikertelen, akkor is, ha teljesítette a 10.5. pontban meghatározott követelményeket. A két személyes találkozóból legfeljebb egy alkalommal lehet hiányozni, függetlenül attól, hogy a hiányzás igazolt vagy igazolatlan. A jelenléti követelmények be nem tartása a vizsgáról való kizárást vonja maga után (lásd a kreditszabályzatot). A feladatok teljesítése kötelező, elmulasztásuk kizáró ok, teljesítésük pedig a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. Teljes pontszámot csak a határidőre beadott munkák kaphatnak. A türelmi időn belül, legfeljebb 5 napos késéssel beadott munka csökkentett pontszámmal fogadható el. A türelmi idő után beadott, de megfelelt minősítést kapott munkák 0 ponttal számítanak bele a végső jegybe, ugyanakkor lehetővé teszik a vizsgán való részvételt. A félév során előírt kötelező feladatok a vizsgaidőszakban vagy a pótvizsgaidőszakban is pótolhatók, de ekkor már nem számítanak bele a végső jegybe, csupán a vizsgán való részvétel feltételét teljesítik. A részvizsga nem kizáró jellegű: aki nem vesz részt rajta, attól még részt vehet a félév végi vizsgán. A részvizsga kizárólag orvosilag igazolt hiányzás esetén pótolható. Ebben az esetben a hallgató a kórházi zárójelentés 7 napon belüli bemutatásával jogosult szóbeli vizsgát tenni a részvizsgajegy megszerzéséért.		

A nyílt vizsgaidőszakra, pótvizsgára vagy jegyjavító vizsgára jelentkező hallgatóknak a tantárgy valamennyi követelményét teljesíteniük kell (jelenlét, részvizsgák, feladatok, projektek stb.). A szemináriumi tevékenységekre és a részvizsgákra kapott jegyek csak az adott tanévben érvényesek, későbbi tanévre nem vihetők át.

A vizsgacsalás a kreditszabályzat értelmében a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után. Erről a BBTE rektora dönt a Kari Tanács javaslatára, a vizsgáztató oktató írásbeli bejelentése alapján. Ez a szabály a végső jegy valamennyi összetevőjére vonatkozik: a félév végi vizsgára, a pótvizsgára, a részvizsgára, a féléves feladatokra és a projektekre.

Plagizált, másolt vagy egymással azonos féléves dolgozatok beadása esetén minden érintett hallgató 1-es jegyet kap. A vizsga alatti együttműködés, másolás vagy csalás azonnali kizárást von maga után a vizsgáról, 1-es jeggyel.

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)[3]

		A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								

Tantárgyfelelős
. Dr. Marschalkó Eszter Enikő, egyetemi adjunktus.....

Dátum
2026.04.25.

Tantárgytutor(ok)
.. Dr. Marschalkó Eszter Enikő, egyetemi adjunktus

Távoktatás felelős,
Dr. Kanyaró Kinga, egyetemi adjunktus